

พระราชบัญญัติ

การเดินเรือในน่านน้ำไทย

พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

กลุ่มวิชาการ
RUN OF LAW

พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

Copyright © 2022

สงวนลิขสิทธิ์ :

ห้ามนำส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ไปทำซ้ำ หรือเผยแพร่ในรูปแบบใดๆ หรือด้วยวิธีอื่นใด ไม่ว่าจะผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ ทางกลไกรวมทั้งการถ่ายเอกสาร การบันทึก หรือเก็บข้อมูล โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจาก กลุ่มวิชาการ RUN OF LAW

ผู้เขียน RUN OF LAW

จำนวนครั้งที่พิมพ์ : พิมพ์ครั้งที่ 1

สารบัญ

พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

	มาตรา	หน้า
ความเบื้องต้นและอธิบายบางคำที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้	๑-๑๑	๗

ภาค ๑ ข้อบังคับทั่วไป

หมวด ๑ ทางเดินเรือ เขตท่าเรือ เขตจอดเรือ และเขตควบคุมการเดินเรือ	๑๒-๑๖	๑๓
หมวด ๒ หน้าที่นายเรือเมื่อเวลาเรือเข้ามาหรือออกจากน่านน้ำไทย	๑๗-๒๘	๑๔
หมวด ๓ ว่าด้วยท่าเลทอดจอดเรือ	๒๙-๕๑	๑๘
หมวด ๔ ว่าด้วยทางเดินเรือในลำแม่น้ำ	๕๒-๕๔	๒๖
(ก) ว่าด้วยทางเรือเดินสายตะวันออกหรือสายใหญ่	๕๕-๕๖	๒๗
(ข) ว่าด้วยทางเรือเดินสายตะวันตก	๕๗-๖๐	๒๘
(ค) ว่าด้วยส่วนของทางเรือเดินทั้งสองสายที่หวงไว้สำหรับให้เรือเล็กเดิน	๖๑-๖๗	๒๙
(ฅ) ว่าด้วยทางคลองต่าง ๆ	๖๘-๖๙	๓๐
หมวด ๕ ว่าด้วยแพไม้ แพคนอยู่ ฯลฯ		
(ก) แพไม้	๗๐-๗๕	๓๑
(ข) แพคนอยู่	๗๖-๙๑	๓๓

	มาตรา	หน้า
(ค) ว่าด้วยเรือจับสัตว์น้ำและโพงพางที่ขวางแม่น้ำ	๙๒-๙๕	๓๖
หมวด ๖ ข้อบังคับเบ็ดเตล็ด		
(ก) ว่าด้วยผูกเรือกับฝั่งด้วยเชือกมัดและเชือกต่าง ๆ	๙๖-๙๘	๓๗
(ข) ว่าด้วยฝืนทำเรือ-เกิดเหตุอันตราย-โคมไฟ	๙๙-๑๑๐	๓๗
(ค) ว่าด้วยเรือถอยออกจากอู่	๑๑๑-๑๑๒	๔๑
(ฅ) ว่าด้วยทวนและเครื่องสำหรับผูกจอดเรือ	๑๑๓-๑๑๖	๔๒
(ง/๑) ว่าด้วยการล่องลำน้ำ	๑๑๗-๑๑๘ จัตวา	๔๓
(ง/๒) ว่าด้วยการทิ้งอับเฉาลงในลำแม่น้ำ, เขตท่า, หรือในท่าเลทอดสมจอดเรือ	๑๑๙-๑๒๐/๑	๔๖
(ง) ว่าด้วยเรือที่เป็นอันตรายลง ฯลฯ	๑๒๑	๔๘
(จ) ว่าด้วยแตรหวีดเป่าด้วยแรงสติม	๑๒๒-๑๒๓	๔๙
ว่าด้วยการยิงปืน	๑๒๔	๔๙
ว่าด้วยการตีกองตี่ฆ้องและจุดดอกไม้เพลิง	๑๒๕-๑๒๖	๕๐
(ฉ) ว่าด้วยทรัพย์สินของที่ลี้มไว้ในเรือและทรัพย์สิน สิ่งของที่ลอยพลัดอยู่ในแม่น้ำ	๑๒๗-๑๓๐	๕๐
(ช) ว่าด้วยคำเตือนสำหรับนายเรือกำปั่น	๑๓๑-๑๓๓	๕๑

ภาค ๒ ข้อบังคับสำหรับออกใบอนุญาตการใช้และ การควบคุมเรือกำปั่นและเรือเล็กต่าง ๆ

หมวด ๑ ว่าด้วยข้อบังคับทั่วไป	๑๓๔-๑๖๑ ทวิ	๕๒
-------------------------------	-------------	----

	มาตรา	หน้า
หมวด ๒ การตรวจเชอร์เวย์เรือ	๑๖๒-๑๖๕	๖๐
หมวด ๓ ว่าด้วยเรือกลไฟทุกอย่าง	๑๖๖-๑๗๖	๖๓
หมวด ๔ ว่าด้วยเรือใบ, เรือโป๊ะจ่าย, เรือลำเลียง, เรือเปิด ทะเลและอื่น ๆ และเรือสำเภา	๑๗๗-๑๘๐	๖๖
หมวด ๕ ว่าด้วยเรือบรรทุกสินค้าและเรือเล็กต่าง ๆ	๑๘๑-๑๘๘	๖๗

ภาค ๓ ข้อบังคับพิเศษ

หมวดที่ ๑ ข้อบังคับสำหรับเรือกำปั่นและเรือต่าง ๆ ที่บรรทุกสิ่งของที่อาจทำให้เกิดอันตรายขึ้นได้	๑๘๙-๑๙๖	๖๙
หมวดที่ ๒ ข้อบังคับว่าด้วยน้ำมันปิโตรเลียมอย่างบรรทุก ในถังระวาง	๑๙๗-๒๐๘	๗๒
หมวดที่ ๓ ข้อบังคับว่าด้วยการทอดสมอใกล้เคียงหรือ เกาสมอข้ามสายท่อนหรือสิ่งก่อสร้างที่ทอด ใต้น้ำ	๒๐๙-๒๑๑	๗๔
หมวดที่ ๔ ว่าด้วยค่าธรรมเนียมประภาคาร	๒๑๒-๒๑๖	๗๖
หมวดที่ ๕ ข้อบังคับสำหรับการป้องกันโรคภัยอันตราย	๒๑๗-๒๔๘	๗๘
หมวดที่ ๖ ข้อบังคับสำหรับผู้นำร่อง	๒๔๙-๒๗๖ (ยกเลิก)	๘๕
หมวดที่ ๗ ว่าด้วยการจ้างและการเลิกจ้างคนสำหรับเรือ ต่าง ๆ และการสอบไล่ความรู้เพื่อรับ ประกาศนียบัตรสำหรับการทำตามหน้าที่ได้	๒๗๗-๒๙๐	๘๖
หมวดที่ ๘ ว่าด้วยการใช้อำนาจทำโทษสำหรับความผิด	๒๙๑-๒๙๖	๙๑
หมวดที่ ๙ ลักษณะโทษและลักษณะรับผิดชอบทางแพ่ง	๒๙๗-๓๐๑	๙๓

	มาตรา	หน้า
หมวดที่ ๑๐ ข้อบังคับทั่วไปสำหรับเมื่อมีเหตุเรือโดนกัน	๓๐๒-๓๑๒	๙๔
แบบที่ ๑ แบบคำถามซึ่งนายเรือต้องชี้แจงในเวลาทีเรือเข้ามาถึง		๙๘
แบบที่ ๒ พิกัดค่าจ้างนำร่อง		๙๙
แบบที่ ๓ พิกัดค่าธรรมเนียมประภาคารและคอมไฟ		๑๐๐

พระราชบัญญัติ การเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤถดาธิบดี ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า ได้ทรงพระราชดำริเห็นว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยที่ได้ตราขึ้นไว้เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๔ นั้น ยังมีบกพร่องอยู่หลายประการ สมควรจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้สมกับกาลสมัย เพราะฉะนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้แทน ดังต่อไปนี้

ความเบื้องต้น และอธิบายบางคำที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖”

*** มาตรา ๒** ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นต้นไป

**** มาตรา ๓** ในพระราชบัญญัตินี้

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด ไม่ว่าจะใช้เพื่อบรรทุกลำเลียง โดยสาร ลาก จูง ดัน ยก ชุดหรือลอก รวมทั้งยานพาหนะอย่างอื่นที่สามารถใช้น้ำได้ ทำนองเดียวกัน

“เรือกำปั่น” หมายความว่า เรือที่เดินด้วยเครื่องจักรกลหรือด้วยใบ และไม่ได้ใช้ กรรเชียง แจวหรือพาย

“เรือกำปั่นไฟ” หรือ **“เรือกลไฟ”** หมายความว่า เรือที่เดินด้วยเครื่องจักรจะใช้ ใบด้วยหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงเรือกำปั่นยนต์ด้วย

“เรือกำปั่นยนต์” หรือ **“เรือยนต์”** หมายความว่า เรือที่เดินด้วยเครื่องยนต์จะใช้ กำลังอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม

“เรือกำปั่นใบ” หรือ **“เรือใบ”** หมายความว่า เรือที่เดินด้วยใบและไม่ใช้ เครื่องจักรกล

“เรือกล” หมายความว่า เรือที่เดินด้วยเครื่องจักรกล และใช้กำลังอื่นด้วยหรือไม่ ก็ตาม

“เรือกลไฟเล็ก” หมายความว่า เรือที่มีขนาดต่ำกว่าสามสิบตันกรอสส์ที่เดินด้วย เครื่องจักร

“เรือเดินทะเล” หรือ **“เรือทะเล”** หมายความว่า เรือที่มีลักษณะสำหรับใช้ใน ทะเล ตามกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือ

“เรือเล็ก” หมายความว่า เรือที่เดินด้วยกรรเชียง แจวหรือพาย

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๐/-/หน้า ๗๔/๕ สิงหาคม ๒๔๕๖

** มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

“เรือโป๊ะ” หรือ **“เรือโป๊ะจ้าย”** หมายความว่า เรือทะเลที่มีรูปร่างแบบยุโรปและเครื่องเสาเพลลาโบอย่างแบบจีน หรือแบบประเทศใด ๆ ในเอเชีย

“เรือเปิดทะเลและอื่น ๆ” หรือ **“เรือเปิดทะเลและเรืออื่น ๆ”** หมายความว่า เรือที่ใช้ใบในเวลาเดินทะเล และใช้ใบหรือกรรเชียงหรือแจวในเวลาเดินในลำแม่น้ำ และให้หมายความรวมถึงเรือฉลอมทะเล เรือแทงฉลอมท้ายญวน หรือเรือสามก่าวด้วย

“เรือสำเภา” หมายความว่า เรือเดินทะเลต่ออย่างแบบจีน หรือแบบประเทศใด ๆ ในเอเชีย

“เรือบรรทุกสินค้า” หมายความว่า เรือที่ไม่มีดาดฟ้าหรือมีไม่ตลอดลำ เดินด้วยกรรเชียง แจว หรือพาย หรือบางที่ใช้ใบ และใช้สำหรับบรรทุกสินค้า

“เรือลำเลียง” หมายความว่า เรือที่มีใช้เรือกล และใช้สำหรับลำเลียง หรือขนถ่ายสินค้าจากเรือกำปั่น หรือบรรทุกสินค้าส่งเรือกำปั่น

“เรือลำเลียงทหาร” หมายความว่า เรือที่ใช้ในการลำเลียงทหาร ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ เป็นเรือของทางราชการทหารหรือไม่ก็ตาม

“เรือโดยสาร” หมายความว่า เรือที่บรรทุกทุกคนโดยสารเกินสิบสองคน

“เรือสินค้า” หมายความว่า เรือที่มีใช้เรือโดยสาร

“เรือประมง” หมายความว่า เรือที่ใช้สำหรับการจับสัตว์น้ำ หรือทรัพยากรที่มีชีวิตอื่น ๆ ที่อยู่ในทะเล

“เรือสำราญและกีฬา” หมายความว่า เรือที่ใช้สำหรับหาความสำราญ หรือเรือที่ใช้เพื่อการเล่นกีฬาโดยเฉพาะ และไม่ได้ใช้เพื่อการค้า การทหาร หรือการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์

“เรือไม้ที่ต่อแบบโบราณ” หมายความว่า เรือใบเสาเดียว เรือสำเภาหรือเรือไม้ ที่ต่อตามแบบเรือที่ใช้อยู่ในสมัยโบราณ

“แพ” หมายความว่า รวมตลอดถึงโป๊ะ อุ้งลอย และสิ่งลอยน้ำอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

“แพคนอยู่” หมายความว่า เรือนที่ปลูกอยู่บนแพ และลอยอยู่ในลำแม่น้ำหรือลำคลอง

“ตันกรอสส์” หมายความว่า ขนาดของเรือที่คำนวณได้ตามกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือตามมาตรา ๑๖๓

*** “น่านน้ำไทย”** หมายความว่า บรรดาน่านน้ำที่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของราชอาณาจักรไทย และในกรณีตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๑๙ ทวิ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๒๐๔ และมาตรา ๒๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ให้ความหมายรวมถึงน่านน้ำที่อยู่ในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรไทยด้วย

“เมืองท่า” หมายความว่า ท่าเล หรือถิ่นที่จอดเรือเพื่อขนถ่ายคนโดยสารหรือของ

“นายเรือ” หมายความว่า ผู้ควบคุมเรือกำปั่น หรือเรืออื่น ๆ แต่ไม่รวมถึงผู้นำร่อง

“คนประจำเรือ” หมายความว่า คนที่มีหน้าที่ทำการประจำอยู่ในเรือ

“ลูกเรือ” หมายความว่า คนประจำเรือนอกจากนายเรือ

“คนโดยสาร” หมายความว่า คนที่อยู่ในเรือ เว้นแต่

(๑) คนประจำเรือ หรือผู้อื่นที่รับจ้างทำงานในเรือนั้น

(๒) เด็กที่มีอายุต่ำกว่าหนึ่งปี

“เจ้าท่า” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี* หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีมอบหมาย

“เจ้าพนักงานออกใบอนุญาต” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีมอบหมายให้ทำการออกใบอนุญาต

“เจ้าพนักงานตรวจเรือ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจเรือตามพระราชบัญญัตินี้

* มาตรา ๓ นิยามคำว่า “น่านน้ำไทย” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๐

*** มาตรา ๔ (ยกเลิก)**

**** มาตรา ๕ (ยกเลิก)**

***** มาตรา ๖ (ยกเลิก)**

****** มาตรา ๗ (ยกเลิก)**

******* มาตรา ๘** ในพระราชบัญญัตินี้แห่งใดมีบัญญัติว่าด้วยการออกอนุญาตอย่างใด ๆ ตามซึ่งเจ้าท่าเห็นจำเป็นจะต้องออกเป็นหนังสือ ให้เจ้าท่ามีอำนาจเรียกค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตเช่นนั้นตามอัตราที่กำหนดโดยกฎกระทรวงแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

******* มาตรา ๙** พระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย รัตนโกสินทรศก ๑๒๔ ประกาศลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๕ ว่าด้วยการตั้งศาลทะเล ประกาศลงวันที่ ๑๙ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๕ ว่าด้วยการออกใบอนุญาตสำหรับเรือบรรทุกสินค้าและเรือเล็ก และประกาศลงวันที่ ๒๒ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ ว่าด้วยเรือกลไฟที่ใช้สำหรับรับจ้างนั้น ท่านให้ยกเลิกเสีย แต่การที่ยกเลิกนี้ท่านว่า

* มาตรา ๔ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

** มาตรา ๕ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

*** มาตรา ๖ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

**** มาตรา ๗ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

***** มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๐

***** มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มิได้เกี่ยวแก่การอย่างใดที่ได้มีผู้กระทำไว้แต่ก่อน หรือแก่ความผิดอย่างใดซึ่งได้กระทำไว้แต่ก่อนเวลาประกาศให้ใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ กฎสำหรับป้องกันมิให้เรือโดนกัน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ นั้น ท่านว่ามีใช้สำหรับแต่เรือกำปั่นไทยฝ่ายเดียว ให้ใช้ได้ตลอดถึงเรือกำปั่นทั้งหลายที่เดินในบรรดาเขตท่า และเขตที่ทอดจอดเรือของราชอาณาจักรไทย แต่อย่าให้ขัดกับพระราชบัญญัตินี้ เมื่อจะต้องเป็นการขัดเช่นนั้นไซ้ร ต้องให้ถือเอาข้อบังคับในพระราชบัญญัตินี้เป็นใหญ่ ดังได้ว่าไว้ในข้อ ๓๐ แห่งกฎนั้น และท่านว่าผู้เป็นเจ้าของและเป็นนายเรือทุกลำต้องถือและกระทำตามกฎนั้นจงทุกประการ

มาตรา ๑๑ การลงโทษจำคุกหรือปรับนั้น ถ้าจำเลยเป็นคนในบังคับต่างประเทศ ซึ่งมีกงสุลผู้แทนที่มีอำนาจฝ่ายตุลาการสำหรับประเทศนั้นตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทย ท่านว่าต้องเป็นหน้าที่ของศาลกงสุลนั้นบังคับให้เป็นไปตามโทษานุโทษ